

Βρυξέλλες, 14.12.2020
COM(2020) 806 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σύμφωνα με το άρθρο 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο
όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του
κώδικα**

{SWD(2020) 339 final}

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	2
3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ.....	3
4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ.....	4
5 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	17

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρώτη ετήσια έκθεση προόδου¹ της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ETK) και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής² δημοσιεύθηκαν στις 13 Δεκεμβρίου 2019. Η φετινή ετήσια έκθεση θα περιλαμβάνει ανάλυση της συνεχιζόμενης προόδου όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων, καθώς και περιγραφή των εξελίξεων προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον από την έναρξη ισχύος του ETK. Για τον σκοπό αυτόν, βασίζεται στο πρόγραμμα εργασίας του ETK (ΠΕ του ETK)³, το οποίο θεωρείται ως σημείο αναφοράς για την καταγραφή της προόδου.

Τα έργα που περιλαμβάνονται στο ΠΕ του ETK χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες συστημάτων:

- i) έντεκα κεντρικά διευρωπαϊκά συστήματα τα οποία θα αναπτυχθούν ή θα αναβαθμιστούν από την Επιτροπή (για τα οποία συχνά απαιτούνται επίσης εργασίες ανάπτυξης ή αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων από τα κράτη μέλη)·
- ii) τρία αποκεντρωμένα διευρωπαϊκά συστήματα τα οποία πρέπει μεν να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν από την Επιτροπή, αλλά διαθέτουν σημαντική εθνική συνιστώσα η οποία πρέπει να υλοποιηθεί από τα κράτη μέλη· και
- iii) τρία εθνικά συστήματα τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη.

Η παρούσα έκθεση αναλύει την απτή πρόοδο που έχει σημειωθεί και για τα τρία είδη συστημάτων, περιγράφοντας τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο κάθε έργου, την αρχιτεκτονική των έργων και την προσέγγιση σε επίπεδο προγραμματισμού. Σε αυτή τη βάση, εφιστά την προσοχή σε πιθανές καθυστερήσεις, όπου εντοπίζονται, καθώς και στα προβλεπόμενα μέτρα μετριασμού. Η γενική αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του ΠΕ του ETK συνοψίζεται στα συμπεράσματα της παρούσας έκθεσης και καταδεικνύει ότι τα υπόλοιπα έργα βρίσκονται ως επί το πλείστον σε καλό δρόμο για την ολοκλήρωσή τους σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα προγραμματισμού. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον προγραμματισμό και την κατάσταση προόδου κάθε έργου περιέχονται σε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής⁴ που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα έκθεση.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο ETK τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2016 και, κατόπιν της τροποποίησής του το 2019⁵, ορίζει ως καταληκτικές ημερομηνίες το 2020, το 2022 και το 2025 για τη σταδιακή

¹ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα, COM(2019) 629 final.

² Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα, SWD(2019) 434 final.

³ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/2151 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2019, για την εκπόνηση του προγράμματος εργασιών σχετικά με την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπεται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 325 της 16.12.2019, σ. 168).

⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα, SWD(2020) XXX final.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/632 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για την παράταση της μεταβατικής χρήσης μέσω άλλων από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που προβλέπονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 54).

ολοκλήρωση των εργασιών μετάβασης στα συστήματα ΤΠ και υλοποίησης. Το άρθρο 278 του ΕΤΚ ορίζει ότι τα υπάρχοντα ηλεκτρονικά συστήματα και τα συστήματα σε έντυπη μορφή μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται για τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων (τα λεγόμενα «μεταβατικά μέτρα») μέχρι να τεθούν σε λειτουργία τα συναφή νέα ή αναβαθμισμένα ηλεκτρονικά συστήματα που προβλέπονται βάσει του ΕΤΚ. Τα μεταβατικά μέτρα πρέπει να παύσουν μόλις εγκατασταθούν τα αντίστοιχα ηλεκτρονικά συστήματα.

Για τη στήριξη αυτής της πολύπλοκης διαδικασίας ηλεκτρονικής μετάβασης προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον, το ΠΕ του ΕΤΚ ορίζει προθεσμίες για κάθε ηλεκτρονικό σύστημα (και τις πιθανές φάσεις του) κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2025.

Το άρθρο 278α ορίζει ότι η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει ετήσια έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στην εγκατάσταση των εκκρεμούντων ηλεκτρονικών συστημάτων. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή συνέλεξε πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο **με βάση 1) τα εθνικά σχέδια που υποχρεούνται να υποβάλλουν τα κράτη μέλη δύο φορές ετησίως (Ιανουάριο και Ιούνιο) και 2) έρευνα που απευθυνόταν στις υπηρεσίες της και στα κράτη μέλη για την αποτύπωση της προόδου.**

Οι πληροφορίες σχετικά με τον προγραμματισμό και την πρόοδο οι οποίες συλλέχθηκαν από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή και ενσωματώθηκαν στην παρούσα έκθεση αντικατοπτρίζουν την πραγματική κατάσταση στο τέλος Ιουνίου και παρέχουν εκτίμηση της προόδου που έχει επιτευχθεί έως το τέλος του 2020. Όπως ανακοινώθηκε στην έκθεση του 2019, η έκθεση του 2020 περιέχει επίσης ανάλυση που βασίζεται σε λεπτομερέστερες πληροφορίες τις οποίες υπέβαλαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των **εθνικών προγραμμάτων συντονισμού** που εφαρμόζονται από το 2020 για τα βασικά αποκεντρωμένα διευρωπαϊκά συστήματα στον τομέα της διαμετακόμισης και των εξαγωγών.

Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν συγκρίθηκαν επίσης με τα στοιχεία του 2019 προκειμένου να εντοπιστούν οι σημαντικές μεταβολές. Στο πλαίσιο της έρευνας ζητήθηκε από τους διαχειριστές έργων να αναφέρουν τυχόν γνωστές καθυστερήσεις στα χρονοδιαγράμματα προγραμματισμού για τα ηλεκτρονικά συστήματα, τους λόγους των καθυστερήσεων αυτών και τα μέτρα που ελήφθησαν. Τα στοιχεία που αντλήθηκαν από την έρευνα είναι, αφενός, ποσοτικά υπό τη μορφή καταληκτικών ημερομηνιών και οροσήμων που τηρήθηκαν ή δεν τηρήθηκαν και, αφετέρου, ποιοτικά υπό τη μορφή αναλυτικών περιγραφών σχετικά με τις προκλήσεις που προέκυψαν, τους αναμενόμενους κινδύνους και την εκτιμώμενη πολυπλοκότητα των έργων.

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Το έργο της ανάπτυξης ηλεκτρονικών συστημάτων περιλαμβάνει διάφορα στάδια:

- Αρχικά, εκπονείται έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας, η οποία παρέχει αιτιολόγηση του έργου και ορίζει τις απαιτήσεις σε κονδύλια του προϋπολογισμού. Συνήθως, η έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας περιλαμβάνει το επιχειρηματικό περιβάλλον, περιγραφή του προβλήματος, περιγραφή/αντικείμενο του έργου, εναλλακτικές λύσεις, το κόστος και χρονοδιάγραμμα του έργου.
- Ακολούθως, καταρτίζεται έγγραφο γενικής θεώρησης, το οποίο παρέχει λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό του έργου ως προς την αρχιτεκτονική, το κόστος, το χρονικό πλαίσιο και τους κινδύνους, καθώς και άλλες πληροφορίες όπως τα ορόσημα, τα παραδοτέα και η οργάνωση του έργου.
- Στη συνέχεια, πραγματοποιείται προτυποποίηση επιχειρηματικών διαδικασιών, στο πλαίσιο της οποίας απεικονίζονται οπτικά οι επιχειρηματικές διαδικασίες που

προβλέπονται από τη νομοθεσία υπό μορφή ροών διαδικασιών ή μοντέλων διαδικασιών προς υποστήριξη της ανάπτυξης των λειτουργικών προδιαγραφών για τα συστήματα. Το πλεονέκτημα της οπτικής απεικόνισης των μοντέλων διαδικασιών είναι ότι διασφαλίζει ενιαία κατανόηση και ανάλυση.

- Σε αυτό το πλαίσιο, αναπτύσσονται οι τεχνικές προδιαγραφές, προκειμένου να προσδιοριστούν λεπτομερώς ο τρόπος με τον οποίο θα κατασκευαστεί το σύστημα, η αρχιτεκτονική που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, τα μηνύματα που θα υποβάλλονται από τους οικονομικούς φορείς και τα τελωνεία, οι διεπαφές με άλλα συστήματα, τα σχέδια δοκιμών κ.λπ.

Στις πρόσφατες εξελίξεις των έργων του ΕΤΚ, η μεθοδολογία των έργων **βελτιστοποιήθηκε** και η προτυποποίηση επιχειρηματικών διαδικασιών, η κατάρτιση μοντέλων δεδομένων και οι τεχνικές προδιαγραφές αναπτύχθηκαν περισσότερο, **παράλληλα** και μέσω **στενής συνεργασίας** ευθύς εξαρχής με εμπειρογνώμονες σε νομικά και επιχειρηματικά θέματα, καθώς και σε θέματα ΤΠ, τόσο από πλευράς Επιτροπής όσο και από πλευράς εθνικών διοικήσεων, και κατόπιν διαβούλευσης με εκπροσώπους του εμπορικού κλάδου. Επιπλέον, σε διάφορα έργα έχουν εισαχθεί σταδιακά **επαναληπτικά μοντέλα ανάπτυξης και εγκατάστασης**.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πραγματοποιούν τακτικές συναντήσεις για να καθορίσουν και να συμφωνήσουν τα εν λόγω έγγραφα έργων για κάθε διευρωπαϊκό σύστημα. Επιπλέον, η Επιτροπή πραγματοποιεί συστηματικά διαβουλεύσεις με τους οικονομικούς φορείς μέσω της Ομάδας Εμπορικών Επαφών. Μια σημαντική πρόκληση είναι να διασφαλιστεί ότι τα υφιστάμενα συστήματα θα συνεχίσουν να λειτουργούν ομαλά κατά το διάστημα ανάπτυξης των νέων συστημάτων. Μόλις αυτά είναι έτοιμα, θα είναι υψίστης σημασίας η εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης από τα υφιστάμενα στα αναβαθμισμένα συστήματα. Αυτό έχει ζωτική σημασία ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα επηρεαστούν οι εμπορικές και τελωνειακές πράξεις.

4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Το ΠΕ του ΕΤΚ περιλαμβάνει δεκαεπτά έργα που οδηγούν στην **εγκατάσταση των απαιτούμενων ηλεκτρονικών συστημάτων**, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται δεκατέσσερα διευρωπαϊκά συστήματα για τα οποία αρμόδια είναι η Επιτροπή από κοινού με τα κράτη μέλη, και τρία τα οποία εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών.

4.1 Από τα τέλη του 2020, η Επιτροπή είναι σε θέση να αναφέρει την **επιτυχή αναβάθμιση ή εγκατάσταση οκτώ εκ των δεκαεπτά συστημάτων**.

Ειδικότερα, στη φετινή έκθεση πρέπει να επισημανθεί η επιτυχής εγκατάσταση του **συστήματος ΕΤΚ — Φύλλα Πληροφοριών για Ειδικά Καθεστώτα (INF SP/ΠΕΚ)** την 1η Ιουνίου 2020. Το νέο αυτό σύστημα εναρμονίζει την προσέγγιση για την αποτελεσματική διαχείριση των καθεστώτων τελειοποίησης προς επανεξαγωγή και επανεισαγωγή, και βελτιώνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο μεταξύ των τελωνείων.

Τα οκτώ ολοκληρωθέντα διευρωπαϊκά συστήματα (νέα συστήματα και αναβαθμίσεις) είναι τα εξής:

- **ΕΤΚ – Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων – REX/ΣΕΕ** (νέο): Εγκαταστάθηκε το 2017.

- **ETK – Σύστημα Τελωνειακών Αποφάσεων – CDS/ΣΤΑ** (νέο): Εγκαταστάθηκε το **2017**.
- **ETK – Άμεση πρόσβαση των εμπορευόμενων στα ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών – UUM&DS/OAX&ΨΥ** (Ομοιόμορφη διαχείριση χρηστών και ψηφιακή υπογραφή) (νέο): Εγκαταστάθηκε το **2017**.
- **ETK – Σύστημα Καταχώρισης και Ταυτοποίησης Οικονομικών Φορέων – EORI/ΣΚΤΟΦ 2** (αναβάθμιση): Εγκαταστάθηκε το **2018**.
- **ETK – Επιτήρηση 3 – SURV3** (αναβάθμιση): Εγκαταστάθηκε το **2018**.
- **ETK – Δεσμευτικές Δασμολογικές Πληροφορίες – BTI/ΔΔΠ** (αναβάθμιση): στοχεύει στην ευθυγράμμιση της από μακρού υφιστάμενης βάσης δεδομένων η οποία περιέχει όλες τις δεσμευτικές δασμολογικές πληροφορίες που έχουν εκδοθεί από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών με τους κανόνες του ETK. Οι καλύτεροι μηχανισμοί ελέγχου θα διασφαλίσουν την ορθή είσπραξη όλων των τελωνειακών δασμών και του σχετικού ΦΠΑ που οφείλονται νόμιμα, καθώς και τη δυνατότητα αποτελεσματικότερου εντοπισμού περιπτώσεων απάτης. Τα βήματα 1 και 2 της πρώτης φάσης ολοκληρώθηκαν τον Οκτώβριο του 2017. Η δεύτερη φάση σημείωσε καθυστέρηση δύο τριμήνων στο στάδιο της επεξεργασίας. Εντούτοις, ο γενικός προγραμματισμός τηρήθηκε και το ευθυγραμμισμένο με τον ETK σύστημα **eBTI εγκαταστάθηκε τον Οκτώβριο του 2019**. Σε αυτό περιλαμβανόταν επίσης η κατασκευή της πρόσβασης στο σύστημα μέσω της τελωνειακής πύλης για τους εμπορευόμενους της ΕΕ.
- **ETK — Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς – AEO/ΕΟΦ** (αναβάθμιση): αποσκοπεί στη βελτίωση των επιχειρηματικών διαδικασιών όσον αφορά τις αιτήσεις και τις άδειες των ΕΟΦ, λαμβάνοντας υπόψη τις νομοθετικές τροποποιήσεις του ETK. Η φάση 1 ολοκληρώθηκε στις 5 Μαρτίου 2018 και η φάση 2 μέρος 1 ολοκληρώθηκε την 1η Οκτωβρίου 2019, συμπεριλαμβανομένων των νέων απαιτήσεων του ETK για ηλεκτρονική υποβολή μέσω της τελωνειακής πύλης για τους εμπορευόμενους της ΕΕ, και των αλλαγών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η φάση 2 μέρος 2 (επόμενες διαδικασίες) **εγκαταστάθηκε τον Δεκέμβριο του 2019**.
- **ETK – Φύλλα Πληροφοριών για Ειδικά Καθεστώτα – INF/ΠΕΚ** (νέο): αναπτύσσει ένα νέο σύστημα για την υποστήριξη και τον εξορθολογισμό των διαδικασιών διαχείρισης δεδομένων και την ηλεκτρονική επεξεργασία των δεδομένων που απαιτούνται σε σχέση με τις τελωνειακές διατυπώσεις που καλούνται ειδικά καθεστώτα. Αφού ελήφθη υπόψη η εμπειρία του πιλοτικού έργου, πραγματοποιήθηκαν ορισμένες περαιτέρω προσαρμογές και το πλήρες σύστημα **INF/ΠΕΚ εγκαταστάθηκε εγκαίρως την 1η Ιουνίου 2020**.

4.2 Για τα εννέα έργα που βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, η παρούσα έκθεση έχει ως στόχο να επισημάνει τα επιτεύγματα του 2020 και να αποδείξει τη συνεχή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών.

4.2.1 Τα έξι διευρωπαϊκά έργα

Το 2020 εκπονήθηκε και συμφωνήθηκε σειρά εγγράφων έργων ΤΠ ως βάση για τις εργασίες ανάπτυξης των συστημάτων — βλ. κατωτέρω την πρόοδο ανά έργο.

Τα έξι διευρωπαϊκά έργα με την ειδική αρχιτεκτονική, η οποία ενίοτε απαιτεί συνδυασμό κεντρικών και εθνικών συνιστωσών και περισσότερες από μία φάσεις έργου, και με

καταληκτική ημερομηνία στις 31 Δεκεμβρίου 2025 δυνάμει του άρθρου 278 παράγραφος 3 του ΕΤΚ, περιγράφονται και σημειώνουν πρόοδο ως εξής:

- **ΕΤΚ – Διαχείριση Εγγυήσεων – GUM/ΔΕ (νέο):** αποσκοπεί στη διασφάλιση της κατανομής και της διαχείρισης σε πραγματικό χρόνο των διαφορών ειδών εγγυήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Η βελτίωση της ταχύτητας διεκπεραίωσης, της ιχνηλασιμότητας και της παρακολούθησης των εγγυήσεων ηλεκτρονικά μεταξύ των τελωνείων αναμένεται να οδηγήσει στον ταχύτερο εντοπισμό των περιπτώσεων στις οποίες οι εγγυήσεις θεωρούνται άκυρες ή ανεπαρκείς για την κάλυψη της γεννηθείσας ή δυνητικής οφειλής.

Πρόοδος: Λαμβανομένων υπόψη των νομικών οροσήμων που καθορίζονται στο ΠΕ του ΕΤΚ, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2022 για τη Συνιστώσα 1 που συνδέεται με τη *διευρωπαϊκή ΔΕ* και έως τις 30 Νοεμβρίου 2024 για τη Συνιστώσα 2 που συνδέεται με το *εθνικό σύστημα διαχείρισης εγγυήσεων*. Η έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας της *διευρωπαϊκής ΔΕ* αποτέλεσε αντικείμενο πολλών γύρων συζητήσεων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τις επιλογές υλοποίησης. Τέλος, η Επιτροπή συμφώνησε με τα κράτη μέλη το 2020 σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενου συστήματος με την προσθήκη ειδικών απαιτήσεων για τη ΔΕ. Όσον αφορά το *εθνικό σύστημα διαχείρισης εγγυήσεων*, τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν την εγκατάσταση του εθνικού συστήματος και τρία άλλα κράτη μέλη σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές. Ωστόσο, για τον αναπροσανατολισμό του πεδίου εφαρμογής της *διευρωπαϊκής ΔΕ* ενδέχεται να απαιτηθούν ορισμένες περαιτέρω προσαρμογές.

- **ΕΤΚ – Αναβάθμιση του Συστήματος Ελέγχου Εισαγωγών – ICS/ΣΕΕ 2 (αναβάθμιση):** αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας της αλυσίδας εφοδιασμού μέσω της βελτίωσης της ποιότητας των δεδομένων, της αρχειοθέτησης δεδομένων, της διαθεσιμότητας δεδομένων και της ανταλλαγής δεδομένων όσον αφορά τις γνωστοποιήσεις πριν από την άφιξη («συνοπτικές διασαφήσεις εισόδου») και τις συναφείς πληροφορίες κινδύνων και ελέγχου. Ειδικότερα, το έργο θα διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάλυσης κινδύνου. Το έργο θα τεθεί σε λειτουργία σε τρία στάδια ώστε να είναι εφικτή η μετάβαση για κάθε μέσο μεταφοράς.

Πρόοδος: Οι τεχνικές προδιαγραφές για το *ICS/ΣΕΕ 2 – Εκδόσεις 1 και 2* ολοκληρώθηκαν στις 30 Ιουνίου 2018. Το *ICS/ΣΕΕ 2 – Έκδοση 1* έχει προγραμματιστεί για τις 15 Μαρτίου 2021 και θα καλύπτει την υποχρέωση που υπέχουν οι σχετικοί οικονομικοί φορείς (φορείς ταχυδρομικών υπηρεσιών και πάροχοι υπηρεσιών ταχυμεταφορών στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών) να παρέχουν τα ελάχιστα δεδομένα, δηλαδή το ελάχιστο σύνολο δεδομένων της συνοπτικής διασάφησης εισόδου που υποβάλλεται πριν από τη φόρτωση. Οι εργασίες βρίσκονται σε καλό δρόμο ενόψει της έγκαιρης εγκατάστασης του κεντρικού αποθετηρίου του *ICS/ΣΕΕ 2* και της κοινής διεπαφής συναλλασσομένων. Ωστόσο, μερικά κράτη μέλη επισήμαναν ορισμένους κινδύνους καθυστέρησης λόγω της φιλόδοξης περιόδου δοκιμών συμμόρφωσης.

- **ΕΤΚ – Αποδεικτικό Ενωσιακού Καθεστώτος – PoUS/AEK (νέο):** για την αποθήκευση, διαχείριση και ανάκτηση όλων των αποδεικτικών που παρέχουν οι συναλλασσόμενοι για να αποδείξουν το ενωσιακό καθεστώς των εμπορευμάτων τους. Το έργο αυτό μπορεί να υλοποιηθεί σε κεντρικό ή σε εθνικό επίπεδο, αλλά πολλά κράτη μέλη έχουν διαμηνύσει ρητώς την πρόθεσή τους να χρησιμοποιούν το

κεντρικό σύστημα που αναπτύσσεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δεδομένου ότι η εφαρμογή του τελωνειακού δηλωτικού εμπορευμάτων βάσει του ETK ως αποδεικτικού ενωσιακού καθεστώτος (AEK) εξαρτάται από την εφαρμογή της ευρωπαϊκής ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας, το έργο θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις προκειμένου να αποφευχθούν οι ασυνέπειες και να μειωθούν οι κίνδυνοι.

Πρόοδος: Όπως και στην περσινή έκθεση, τα κράτη μέλη που επέλεξαν να αναπτύξουν συνιστώσα του συστήματος σε εθνικό επίπεδο επεσήμαναν ότι είναι δύσκολο να προβλεφθεί κατά πόσον η υλοποίηση θα συμβαδίσει με το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών επειδή το έργο βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο. Οι επιχειρηματικές διαδικασίες και οι λειτουργικές προδιαγραφές για το *PoUS/AEK – Φάση 1* εγκρίθηκαν από τα κράτη μέλη το πρώτο τρίμηνο (T1) του 2020 και το έγγραφο γενικής θεώρησης ολοκληρώθηκε το τρίτο τρίμηνο (T3) του 2020.

- **ETK — Κεντρικός Τελωνισμός για Εισαγωγή – CCI/KTE (νέο):** αποσκοπεί να καταστήσει δυνατή την υπαγωγή των εμπορευμάτων σε τελωνειακό καθεστώς με τη χρήση κεντρικού τελωνισμού, που θα επιτρέπει στους οικονομικούς φορείς να εκτελούν όλες τις επιχειρηματικές λειτουργίες τους κεντρικά από τελωνειακή άποψη. Θα υπάρξει συντονισμός μεταξύ των εμπλεκόμενων τελωνείων ως προς τον χειρισμό της τελωνειακής διασάφησης και της φυσικής παράδοσης των εμπορευμάτων. Το σύστημα θα βασίζεται στα νέα εθνικά συστήματα εισαγωγών και θα επιτρέπει αυτοματοποιημένη λειτουργία της διαδικασίας κεντρικού τελωνισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πρόοδος: Οι τεχνικές προδιαγραφές για το έργο *CCI/KTE – Φάση 1* ολοκληρώθηκαν και εγκρίθηκαν το 2020 λόγω της προγραμματισμένης ημερομηνίας εγκατάστασης της 1ης Μαρτίου 2022 με τα πρωτοπόρα κράτη μέλη. Δύο κράτη μέλη ανέφεραν ότι έχουν ολοκληρώσει τις τεχνικές προδιαγραφές τους για τη φάση 1, ενώ πέντε άλλα κράτη μέλη τις εκπονούν.

Η έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας για το έργο *CCI/KTE – Φάση 2* οριστικοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2019. Οι επιχειρηματικές διαδικασίες και οι λειτουργικές προδιαγραφές για τη Φάση 2 ολοκληρώθηκαν το 2020 και οι τεχνικές προδιαγραφές αναμένονται έως τις 30 Ιουνίου 2022 ενόψει της προγραμματισμένης ημερομηνίας εγκατάστασης της 2ας Οκτωβρίου 2023.

- **ETK – Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης – NCTS/NMΣΔ (αναβάθμιση):** Το Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης ευθυγραμμίζει το υφιστάμενο ενωσιακό και κοινό σύστημα διαμετακόμισης με τις νέες νομικές διατάξεις του ETK όπως, μεταξύ άλλων, η ευθυγράμμιση της ανταλλαγής πληροφοριών με τις απαιτήσεις περί δεδομένων του ETK και η αναβάθμιση και ανάπτυξη διεπαφών με άλλα συστήματα.

Πρόοδος: Δεν έχουν σημειωθεί καθυστερήσεις όσον αφορά το *NMΣΔ – Φάση 5*: οι τεχνικές προδιαγραφές ολοκληρώθηκαν και εγκρίθηκαν, όπως και η στρατηγική μετάβασης στα συστήματα ΤΠ. Το έργο βρίσκεται επί του παρόντος σε καλό δρόμο και αναμένεται έως την 1η Δεκεμβρίου 2023 σύμφωνα με το ΠΕ του ETK, ενώ οι πρώτες περιπτώσεις εγκατάστασης από τα πρωτοπόρα κράτη μέλη προβλέπονται από τον Μάρτιο και τον Δεκέμβριο του 2021. Τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι έχουν ολοκληρώσει τις τεχνικές προδιαγραφές για τη Φάση 5, ενώ εννέα άλλα κράτη μέλη τις εκπονούν.

Για το ΝΜΣΔ – Φάση 6 (διασύνδεση με άλλα συστήματα), το 2020 εκπονήθηκε μελέτη σκοπιμότητας, η οποία θα παράσχει στοιχεία για την έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας που αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του 2021.

- **ΕΤΚ – Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών – AES/ΑΣΕ** [αναβάθμιση τόσο του υφιστάμενου *διευρωπαϊκού συστήματος* (Συνιστώσα 1 του έργου) όσο και των υφιστάμενων *εθνικών συστημάτων εξαγωγών* (Συνιστώσα 2 του έργου)]: αποσκοπεί να εφαρμόσει τις απαιτήσεις του ΕΤΚ σε θέματα εξαγωγών και εξόδου εμπορευμάτων. Το έργο που συνδέεται με το *διευρωπαϊκό ΑΣΕ* συνεπάγεται εφαρμογή των απλουστεύσεων που προβλέπει ο ΕΤΚ για τις συναλλαγές με στόχο τη διευκόλυνση των εξαγωγών εμπορευμάτων για τις ευρωπαϊκές εταιρείες, όπως ο κεντρικός τελωνισμός για εξαγωγή, καθώς και των υποχρεώσεων βάσει του ΕΤΚ για καλύτερη παρακολούθηση των εμπορευμάτων που εξέρχονται από το τελωνειακό έδαφος της ΕΕ με στόχο την πρόληψη της απάτης.

Πρόοδος: Οι τεχνικές προδιαγραφές για το *διευρωπαϊκό ΑΣΕ* ολοκληρώθηκαν και εγκρίθηκαν, όπως και η στρατηγική μετάβασης στα συστήματα ΤΠ. Το έργο βρίσκεται επί του παρόντος σε καλό δρόμο και αναμένεται έως την 1η Δεκεμβρίου 2023 σύμφωνα με το ΠΕ του ΕΤΚ, ενώ η πρώτη εγκατάσταση από πρωτοπόρα κράτη μέλη προβλέπεται από τον Μάρτιο του 2021. Όσον αφορά τη Συνιστώσα 2, την *αναβάθμιση των Εθνικών Συστημάτων Εξαγωγών*, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως την 1η Σεπτεμβρίου 2022. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ολοκληρώσουν τη συνιστώσα εξαγωγών των Συστημάτων Ειδικών Καθεστώτων τους ταυτόχρονα με το ΑΣΕ. Τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι έχουν ολοκληρώσει τις τεχνικές προδιαγραφές τους για τη Συνιστώσα 1, ενώ οκτώ άλλα κράτη μέλη τις εκπονούν.

Συνοψίζοντας, για τα υπόλοιπα έξι *διευρωπαϊκά έργα*, η **Επιτροπή και τα κράτη μέλη βρίσκονται σε καλό δρόμο για την τήρηση των νόμιμων προθεσμιών** που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΚ και του ΠΕ του ΕΤΚ, καθώς και των οροσίων των έργων που ορίζονται στο πολυετές στρατηγικό σχέδιο για τα τελωνεία (MASP-C) του 2019.

Ενόψει της επικείμενης εγκατάστασης το 2021 και το 2022, είναι σημαντικό να επισημανθούν ορισμένα βασικά βήματα προόδου που επιτεύχθηκαν:

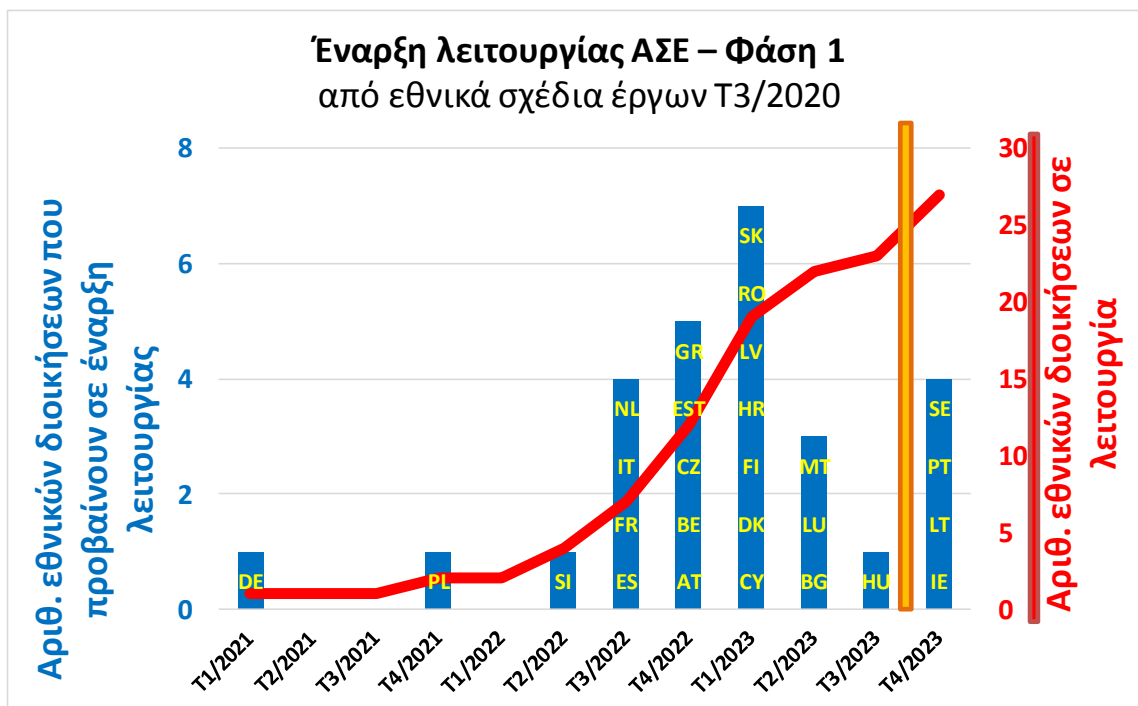
Πρώτον, επιτεύχθηκε αποφασιστική πρόοδος όσον αφορά την προετοιμασία και τη δοκιμή της πρώτης έκδοσης του Συστήματος Ελέγχου Εισαγωγών 2 (ICS/ΣΕΕ 2) και το έργο βρίσκεται σε καλό δρόμο για να υλοποιηθεί έως τον Μάρτιο του 2021.

Δεύτερον, έχουν ολοκληρωθεί οι τεχνικές προδιαγραφές για τα βασικά αποκεντρωμένα *διευρωπαϊκά συστήματα εισαγωγών, διαμετακόμισης και εξαγωγών*, δηλαδή τον κεντρικό εκτελωνισμό κατά την εισαγωγή (ΚΤΕ) – Φάση 1, το Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης (ΝΜΣΔ) – Φάση 5 και το Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών (ΑΣΕ), ενώ επίσης οι εργασίες ανάπτυξης από πλευράς κρατών μελών και Επιτροπής βρίσκονται σε καλό δρόμο. Επιπλέον, έχει εγκριθεί η έκθεση επιχειρηματικής σκοπιμότητας για τη διαχείριση εγγυήσεων (ΔΕ).

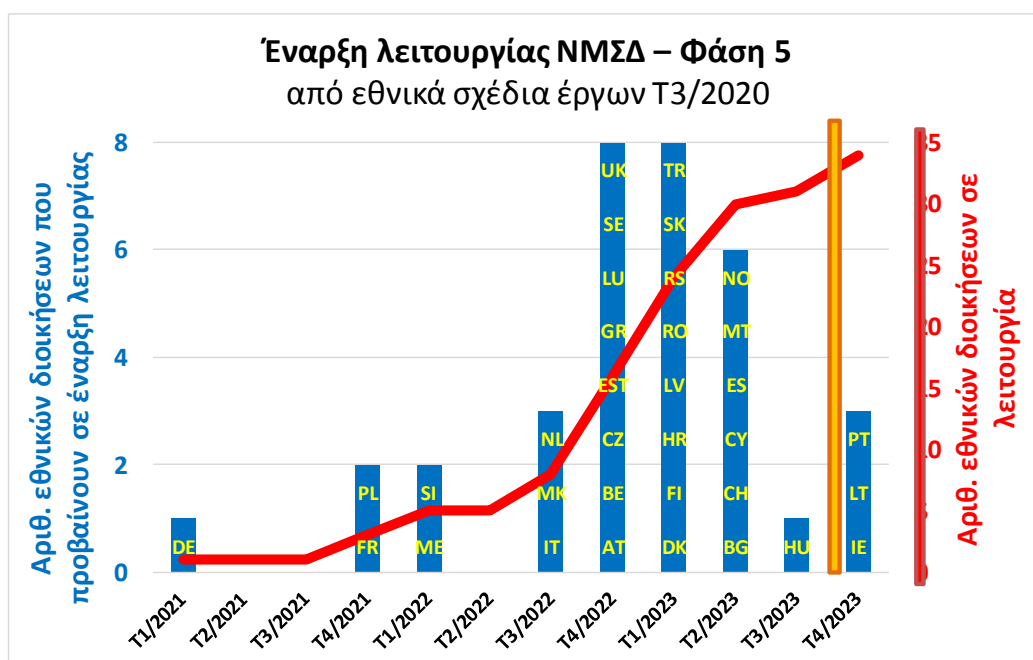
Για το ΝΜΣΔ – Φάση 5 και το ΑΣΕ, το ΠΕ του ΕΤΚ προβλέπει χρονικό περιθώριο εγκατάστασης το οποίο αρχίζει από τον Μάρτιο του 2021. Τα πρωτοπόρα κράτη μέλη θα προσχωρήσουν τον Μάρτιο και τον Δεκέμβριο του 2021, και περισσότερα κράτη μέλη θα προσχωρήσουν σταδιακά έως το τέλος του 2023.

Όλες οι εθνικές διοικήσεις επιβεβαίωσαν τον προγραμματισμό τους για την έναρξη λειτουργίας για το ΑΣΕ και το ΝΜΣΔ – Φάση 5 κατά τη διάρκεια του χρονικού περιθωρίου

εγκατάστασης από το πρώτο τρίμηνο (Τ1) του 2021 έως το τέταρτο τρίμηνο (Τ4) του 2023, σε πλήρη ευθυγράμμιση με το ΠΕ του ΕΤΚ. Αυτό απεικονίζεται στο διάγραμμα 1 και στο διάγραμμα 2. Η κίτρινη ράβδος υποδεικνύει την προθεσμία εντός της οποίας τα κράτη μέλη πρέπει να προετοιμάσουν το κλείσιμο των υφιστάμενων συστημάτων εξαγωγών και διαμετακόμισης και να θέσουν σε λειτουργία τα νέα, ώστε να είναι έτοιμα για τη νόμιμη καταληκτική ημερομηνία, η οποία υποδεικνύεται από την κόκκινη ράβδο.

Διάγραμμα 1 — Έναρξη λειτουργίας ΑΣΕ από τις εθνικές διοικήσεις

Διάγραμμα 2 — Έναρξη λειτουργίας ΝΜΣΔ – Φάση 5 από τις εθνικές διοικήσεις

Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης στα κράτη μέλη επικαιροποιημένη δέσμη τεκμηρίωσης σχετικά με τους όρους συνεργασίας και τις συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών για τη λειτουργία των γραφείων εξυπηρέτησης και τη διαχείριση της διαθεσιμότητας και της συνέχειας των συστημάτων. Πρόκειται για σημαντικό έργο που υποστηρίζει την ορθή λειτουργία και διαθεσιμότητα των διευρωπαϊκών συστημάτων.

Τέλος, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι ενόψει της υλοποίησης του ΠΕ του ΕΤΚ, οι **δραστηριότητες που εκτελούνται από την Επιτροπή αντιπροσωπεύουν περίπου το 79 % έως τον Δεκέμβριο του 2020** (στην περσινή έκθεση αντιπροσώπευαν το 66 %) του συνόλου των εργασιών ανάπτυξης της Επιτροπής που πρέπει να πραγματοποιηθούν έως το 2025. Το ποσοστό αυτό βασίζεται σε βασικούς δείκτες επιδόσεων μόνο για τις δραστηριότητες που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή και δεν αντικατοπτρίζει τις δραστηριότητες που απαιτούνται από τα κράτη μέλη. Στην επισκόπηση που ακολουθεί παρουσιάζονται οι προοπτικές όσον αφορά την πρόοδο και τον προγραμματισμό όπως παρέχονται από τις υπηρεσίες της ΓΔ TAXUD.

	% ολοκλήρωσης
Έως το τέλος του 2020	79 %
Έως το τέλος του 2021	85 %
Έως το τέλος του 2022	90 %
Έως το τέλος του 2023	95 %
Έως το τέλος του 2024	97 %
Έως το τέλος του 2025	100 %

Διάγραμμα 3 — Προσέγγιση του % ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων ανάπτυξης της Επιτροπής

4.2.2 Τα τρία εθνικά έργα

Τα κράτη μέλη οφείλουν να ολοκληρώσουν την αναβάθμιση των τριών εθνικών συστημάτων τους έως το 2022. Ωστόσο, αυτό αποκλείει τη συνιστώσα των εξαγωγών του εθνικού συστήματος ειδικών καθεστώτων, για την οποία η δραστηριότητα και ο προγραμματισμός συνδέονται με το Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών (ΑΣΕ).

Τα τρία συστήματα των κρατών μελών που πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 δυνάμει του άρθρου 278 παράγραφος 2 του ΕΤΚ είναι τα εξής:

- **ΕΤΚ – Γνωστοποίηση άφιξης, Γνωστοποίηση προσκόμισης και Προσωρινή εναπόθεση (NA/ΓΑ, PN/ΓΠ και TS/ΠΕ) – (αναβάθμιση):** καθορισμός της αυτοματοποίησης των διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με τις γνωστοποιήσεις άφιξης μεταφορικών μέσων, την προσκόμιση εμπορευμάτων και τις διασαφήσεις προσωρινής εναπόθεσης, όπως περιγράφονται στον ΕΤΚ. Το έργο αυτό υποστηρίζει την εναρμόνιση μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εμπορικών επιχειρήσεων και των τελωνείων.

Πρόοδος: Το Βέλγιο ανέλαβε πρωτοβουλία συνεργασίας με 12 άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη για την εκπόνηση των προδιαγραφών. Ομάδα εμπειρογνομόνων, συγχρηματοδοτούμενη από το πρόγραμμα «Τελωνεία 2020», θα

συνεχίσει να συνεργάζεται με στόχο να παράσχει την κατάλληλη λειτουργική και τεχνική τεκμηρίωση και τις δέσμες δοκιμών. **Οι ΝΑ/ΓΑ, ΡΝ/ΓΠ και ΤΣ/ΠΕ έχουν ολοκληρωθεί από ένα, τέσσερα και τρία κράτη μέλη, αντίστοιχα.** Σε σύγκριση με τον προγραμματισμό που προβλέφθηκε πέρυσι, ορισμένα κράτη μέλη επέλεξαν να ενσωματώσουν το εν λόγω έργο στο ICS/ΣΕΕ 2. Ως εκ τούτου, ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν ημερομηνίες εγκατάστασης οι οποίες είναι μεταγενέστερες της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ.

- **ΕΤΚ – Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών – ΝΙΣ/ΕΣΕ (αναβάθμιση):** αποσκοπούν στην εφαρμογή όλων των απαιτήσεων σχετικά με τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απορρέουν από τον ΕΤΚ και αφορούν τις εισαγωγές. Τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν τεχνικές προδιαγραφές σε εθνικό επίπεδο ως ένα πρώτο βήμα προς την ολοκλήρωση των συστημάτων.

Πρόοδος: Όλα τα κράτη μέλη ανέφεραν στην Επιτροπή ότι οι εν λόγω προδιαγραφές βρίσκονται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθούν έως την 1η Ιουλίου 2021. Εννέα κράτη μέλη έχουν ολοκληρώσει τις τεχνικές προδιαγραφές τους και επτά άλλα κράτη μέλη τις εκπονούν. Σε σύγκριση με την περσινή έκθεση, έχουν αναφερθεί ορισμένες περιπτώσεις αναπρογραμματισμού των ενδιάμεσων οροσήμων, όμως **όλα τα κράτη μέλη εξακολουθούν να βρίσκονται σε καλό δρόμο για την επίτευξη του ορόσημου εγκατάστασης για το 2022.**

- **ΕΤΚ – Ειδικά Καθεστώτα – (SP/EK) (αναβάθμιση):** στοχεύουν στην εναρμόνιση και διευκόλυνση των ειδικών καθεστώτων (τελωνειακή αποταμίευση, ειδικός προορισμός, προσωρινή εισαγωγή και τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και τελειοποίηση προς επανεισαγωγή). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν όλες τις απαιτούμενες αλλαγές του ΕΤΚ για τα εν λόγω ειδικά καθεστώτα στα εθνικά τους συστήματα. Η πρώτη συνιστώσα (εξαγωγές) των ΕΚ θα υλοποιηθεί παράλληλα με και στο πλαίσιο του εθνικού έργου για το Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών (ΑΣΕ) (με καταληκτική ημερομηνία εγκατάστασης το 2025), ενώ η δεύτερη συνιστώσα (εισαγωγές) θα αποτελεί μέρος της αναβάθμισης του έργου ΕΤΚ – Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών (με καταληκτική ημερομηνία εγκατάστασης το 2022).

Πρόοδος: Ένα κράτος μέλος έχει ολοκληρώσει τις τεχνικές προδιαγραφές του για τη Συνιστώσα 1 του SP/EK, ενώ εννέα τις έχουν ολοκληρώσει για τη Συνιστώσα 2. Υπάρχουν αλληλεξαρτήσεις με το ΑΣΕ και την αναβάθμιση των Εθνικών Συστημάτων Εισαγωγών. Μέχρι στιγμής, δεν έχουν αναφερθεί καθυστερήσεις από τα κράτη μέλη και **όλα τα κράτη μέλη βρίσκονται σε καλό δρόμο με την πρώτη προθεσμία να είναι το 2022.**

Συνοπτικά: Όσον αφορά τα εθνικά συστήματα, τα κράτη μέλη καταβάλλουν έντονες προσπάθειες, ενίοτε και μέσω εντατικής συνεργασίας, για να σημειώσουν πρόοδο ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων για τις ΝΑ/ΓΑ, ΡΝ/ΓΠ και ΤΣ/ΠΕ, τις προσαρμογές στα Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών και τα αλληλένδετα ειδικά καθεστώτα. Δεδομένου ότι πλησιάζουν οι προθεσμίες εγκατάστασης (31 Δεκεμβρίου 2022 και για τις τρεις περιπτώσεις), τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στο ζήτημα αυτό, ιδίως τα δέκα κράτη μέλη που δεν μπόρεσαν να επιβεβαιώσουν την έγκαιρη ανάπτυξη της ΝΑ/ΓΑ, τα τέσσερα κράτη μέλη για την ΡΝ/ΓΠ και τα τρία κράτη μέλη για την ΤΣ/ΠΕ, όπως φαίνεται στους πίνακες 9, 10 και 11 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

4.3 Κίνδυνοι καθυστερήσεων

Η Επιτροπή υπέβαλε την πρώτη ετήσια έκθεση προόδου σχετικά με τον ETK για το 2019 στο Συμβούλιο στις 12 Φεβρουαρίου 2020. Οι κύριες παρατηρήσεις που ελήφθησαν ήταν οι εξής:

- η έκθεση φαινόταν υπερβολικά αισιόδοξη·
- στην έκθεση δεν παρουσιαζόταν η οικονομική βιωσιμότητα της εφαρμογής του ETK (ιδίως η βιωσιμότητα του ICS/ΣΕΕ 2)·
- η σταθερότητα του παραρτήματος Β (κοινές απαιτήσεις περί δεδομένων) του ETK έχει υψίστη σημασία.

Ανταποκρινόμενη στις παρατηρήσεις του Συμβουλίου, η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι η **παρούσα έκθεση παρουσιάζει ορθή επισκόπηση της κατάστασης**, καθώς βασίζεται, αφενός, στις δικές της δραστηριότητες που οδηγούν στην πρόοδο των διευρωπαϊκών κεντρικών συστημάτων και, αφετέρου, στις δραστηριότητες των κρατών μελών, όπως ανακοινώθηκαν στην Επιτροπή. Στις εκθέσεις τους σχετικά με τα αποκεντρωμένα στοιχεία των διευρωπαϊκών συστημάτων και τα εθνικά τους συστήματα, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να παράσχουν ρεαλιστική εικόνα της προόδου των έργων και των κινδύνων που εντοπίστηκαν.

Όσον αφορά την **οικονομική κατάσταση και τη βιωσιμότητα**, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, εγκρίθηκε το κονδύλιο του προϋπολογισμού για το πρόγραμμα «Τελωνεία», ύψους 950 εκατ. EUR. Αυτό αντιπροσωπεύει σημαντική δέσμευση για την υλοποίηση και τη χρηματοδοτική στήριξη του έργου των τελωνείων και ειδικότερα της ανάπτυξης ηλεκτρονικών συστημάτων κατά την περίοδο έως το 2027. Με τις εξελίξεις αυτές, η Επιτροπή δεν αντιμετωπίζει πλέον τον κίνδυνο έλλειψης προϋπολογισμού της ΕΕ για την ανάπτυξη των συνιστωσών του συστήματος για τις οποίες είναι αρμόδια. Σημειώνεται ότι κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και, ως εκ τούτου, το ποσό αυτό ενδέχεται να μην είναι οριστικό.

Στο πλαίσιο της περσινής έκθεσης, το Συμβούλιο και οι τελωνειακές διοικήσεις των κρατών μελών έθεσαν ως σημαντικό κίνδυνο την αστάθεια του παραρτήματος Β της κατ' εξουσιοδότηση πράξης του ETK⁶ και της εκτελεστικής πράξης του ETK⁷ και των επικείμενων τροποποιήσεων. Οι κοινές απαιτήσεις περί δεδομένων του παραρτήματος Β χρησιμοποιούνται για τα διευρωπαϊκά και εθνικά συστήματα, και η δυνατότητα εφαρμογής των διαφόρων στηλών του παραρτήματος Β της κατ' εξουσιοδότηση πράξης του ETK συνδέεται με τις ημερομηνίες εγκατάστασης των ηλεκτρονικών συστημάτων που ορίζονται στο ΠΕ του ETK. **Η Επιτροπή είναι στην ευχάριστη θέση να αναφέρει ότι, χάρη στην πρόοδο που σημειώθηκε το 2020, ο κίνδυνος μειώθηκε.** Οι εργασίες για την εναρμόνιση των κοινών απαιτήσεων περί δεδομένων όσον αφορά τις διασαφήσεις, τις γνωστοποιήσεις και τα αποδεικτικά του τελωνειακού καθεστώτος των ενωσιακών εμπορευμάτων ολοκληρώθηκαν και αντικατοπτρίζονται στις τροποποιήσεις της κατ' εξουσιοδότηση πράξης του ETK και της εκτελεστικής πράξης του ETK, οι οποίες θα εκδοθούν από την Επιτροπή στις αρχές του 2020. Οι τροποποιήσεις ήταν αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η πλήρης ευθυγράμμιση μεταξύ των νομικών διατάξεων και των λειτουργικών και τεχνικών προδιαγραφών για τα διευρωπαϊκά συστήματα και για να εξασφαλιστεί η αναγκαία σταθερότητα.

⁶ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής, της 28ης Ιουλίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά λεπτομερείς κανόνες σχετικούς με ορισμένες από τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 1).

⁷ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 558).

Όσον αφορά την επισκόπηση της προόδου το 2020, η **Επιτροπή σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά τις εξελίξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της και δεν έχουν εντοπιστεί ούτε σημειωθεί καθυστερήσεις πέραν των νόμιμων προθεσμιών. Επιπλέον, δεν έχουν αναφερθεί σημαντικοί κίνδυνοι που θα συνεπάγονταν καθυστερήσεις στην εγκατάσταση.**

Τα κράτη μέλη σημειώνουν επίσης σημαντική πρόοδο όσον αφορά τις εξελίξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην ενότητα 4.2, υπάρχει ένα έργο για το οποίο έχει αναφερθεί καθυστέρηση πέραν της νόμιμης προθεσμίας (στην προκειμένη περίπτωση 31/12/2022), δηλαδή το έργο NA/ΓΑ, PN/ΓΠ και TS/ΠΕ, το οποίο κατατάσσεται στην κατηγορία των αμιγώς εθνικών έργων. Οι καθυστερήσεις που αναφέρθηκαν από τα κράτη μέλη απεικονίζονται στους πίνακες 9, 10 και 11 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση και μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Για την υλοποίηση της γνωστοποίησης άφιξης, τα ακόλουθα κράτη μέλη έχουν προγραμματισμένη ημερομηνία εγκατάστασης η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ETK: BE, BG, DE, EE, ES, FI, FR, NL και RO. Η DK δεν υπέβαλε προγραμματισμένη ημερομηνία για την εγκατάσταση της NA/ΓΑ.
Ειδικότερα, τέσσερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι θα χρησιμοποιήσουν τη NA/ΓΑ που ενσωματώθηκε στο ICS/ΣΕΕ 2 – Έκδοση 2 (προγραμματισμένη εγκατάσταση 1/3/2023). Για 8 κράτη μέλη, η καθυστέρηση περιορίζεται σε δύο με τρεις μήνες.
- Για την υλοποίηση της γνωστοποίησης προσκόμισης και της προσωρινής εναπόθεσης, τα ακόλουθα κράτη μέλη έχουν αναφέρει προγραμματισμένη ημερομηνία εγκατάστασης για την PN/ΓΠ η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών: BE, FR και NL. Η DK δεν υπέβαλε προγραμματισμένη ημερομηνία για την εγκατάσταση της PN/ΓΠ.
Πιο συγκεκριμένα, για δύο κράτη μέλη η εκτιμώμενη καθυστέρηση περιορίζεται σε δύο μήνες.

Όσον αφορά το έργο των Εθνικών Συστημάτων Εισαγωγών, ο κίνδυνος καθυστερήσεων που ανέφεραν ορισμένα κράτη μέλη στην περσινή έκθεση φαίνεται ότι είναι υπό έλεγχο και δεν μεταφράζεται πλέον σε μη έγκαιρη ολοκλήρωση, που θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο στο διευρωπαϊκό έργο CCI/KTE.

Όσον αφορά το εθνικό έργο για τα ειδικά καθεστώτα, όλα τα κράτη μέλη δήλωσαν ότι ήταν εμπρόθεσμα, εκτός από τη συνιστώσα των εξαγωγών για την οποία 1 κράτος μέλος (DK) δεν ανέφερε ημερομηνία.

Από πλευράς **κρατών μελών**, από πέρυσι έχουν επανεμφανιστεί ορισμένοι συνολικοί κίνδυνοι, οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν την πρόοδο των δραστηριοτήτων τους. Βασική πηγή δυσκολιών και κινδύνων καθυστερήσεων που υποδεικνύουν τα κράτη μέλη είναι η έλλειψη πόρων και η ανάγκη περαιτέρω ενοποίησης των έργων του ETK. Σε σύγκριση με την περσινή έκθεση, εξακολουθούν να υπάρχουν λίγες μόνο περιπτώσεις στις οποίες δεν έχουν ακόμη κατακυρωθεί οι διαγωνισμοί, ενώ για άλλες ο κίνδυνος που συνδέεται με τις δημόσιες συμβάσεις έχει εξαφανιστεί. Όσον αφορά την έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων, η έγκριση του ΠΕ του ETK και της ετήσιας έκθεσης προόδου από την **Επιτροπή** στο τέλος του 2019 βοήθησε τα κράτη μέλη να λάβουν πρόσθετο προϋπολογισμό. Ένα κράτος μέλος ανέφερε ρητώς επιτυχή αποτελέσματα. Όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους, τα κράτη μέλη επεσήμαναν εκ νέου την έλλειψη ανθρώπινων πόρων ως ιδιαίτερο στοιχείο κινδύνου για την επιτυχή και έγκαιρη υλοποίηση των έργων. Οι άνθρωποι πόροι συχνά απασχολούνται παράλληλα σε άλλα έργα ΤΠ. Επιπλέον, υπάρχουν πολλοί παράγοντες που συμβάλλουν στην

πολυπλοκότητα των έργων του ETK (όσον αφορά τις εξαρτήσεις των έργων, τη μετάβαση και τις δοκιμές με τους οικονομικούς φορείς, την ενοποίηση συστημάτων).

Στην ετήσια έκθεση προόδου του 2019, τα κράτη μέλη επεσήμαναν ήδη τις δυσκολίες όσον αφορά την εκπλήρωση των **υποχρεώσεων για τα τελωνειακά συστήματα τις οποίες επιβάλλει η δέσμη μέτρων ΦΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο** που εγκρίθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2017⁸. Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι η παράλληλη υλοποίηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ETK εντός των αντίστοιχων προθεσμιών. Η **Επιτροπή** παρακολούθησε περαιτέρω την κατάσταση κατά το τρέχον έτος. Στις 8 Μαΐου 2020 η Επιτροπή πρότεινε να αναβληθεί η θέσπιση των νέων κανόνων κατά έξι μήνες (από την 1η Ιανουαρίου 2021 στην 1η Ιουλίου 2021 ή αργότερα). Στις 20 Ιουλίου 2020 το Συμβούλιο αποδέχθηκε την εν λόγω πρόταση και θέσπισε την αναγκαία νομοθεσία⁹. Με την αναβολή αυτή, τα κράτη μέλη έχουν περισσότερο χρόνο να τηρήσουν τις νόμιμες προθεσμίες για τις εθνικές εξελίξεις, ενώ λιγότερα κράτη μέλη ανέφεραν το 2020 τον κίνδυνο παράπλευρων επιπτώσεων της πρωτοβουλίας ΦΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο στην εφαρμογή του ETK. Καταρχάς, 2 κράτη μέλη ανέφεραν την ανάγκη αναπρογραμματισμού ορισμένων δραστηριοτήτων του ETK και αναβάθμισης των πλατφορμών και υποστηρικτικών συστημάτων ΤΠ. Ωστόσο, δήλωσαν επίσης ότι εξετάζουν το ενδεχόμενο λήψης μέτρων μετριασμού για την αποφυγή πραγματικής καθυστέρησης στην έναρξη της εγκατάστασης. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο κίνδυνος από τα κράτη μέλη εξετάστηκε σε συνδυασμό με άλλους εξωτερικούς παράγοντες όπως η νόσος COVID-19 και το Brexit (βλ. σ. 29, σ. 35, σ. 41 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση).

Όσον αφορά τις προκλήσεις που προκύπτουν λόγω της πανδημίας COVID-19 και της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, η Επιτροπή ανέφερε ότι η νόσος COVID-19 δεν έχει αντίκτυπο στις δικές της δραστηριότητες και ότι ελήφθησαν μέτρα μετριασμού για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τη συμφωνία αποχώρησης. Τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι οι συνέπειες δεν ήταν σαφείς μέχρι στιγμής, αλλά ότι αναμενόταν πρόσθετη πίεση στον εθνικό προγραμματισμό τους και στον αριθμό των ανθρώπινων πόρων που διατίθενται εσωτερικά και εξωτερικά (εργολάβοι ΤΠ, οικονομικοί φορείς).

Εν κατακλείδι, από την αξιολόγηση των κύριων κινδύνων για την έγκαιρη υλοποίηση των συστημάτων του ETK προέκυψε ότι οι κίνδυνοι εντοπίζονται κυρίως στα κράτη μέλη και συνδέονται με την πολυπλοκότητα των έργων, τις δημόσιες συμβάσεις και συμβατικά ζητήματα, περιορισμούς σε επίπεδο πόρων, τη διαδικασία μετασχηματισμού και ορισμένους εξωτερικούς παράγοντες όπως η νόσος COVID-19 και το Brexit. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή μέτρων μετριασμού για την αποφυγή των κινδύνων να σημειωθούν καθυστερήσεις στην εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων, όπως περιγράφεται στην ενότητα 4.4 κατωτέρω.

4.4 Μέτρα μετριασμού

⁸ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/2459 του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2017, (ΕΕ L 348 της 29.12.2017, σ. 32).

⁹ Απόφαση (ΕΕ) 2020/1109 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2017/2455 και (ΕΕ) 2019/1995 όσον αφορά τις ημερομηνίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής σε αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19 (ΕΕ L 244 της 29.7.2020, σ. 3), κανονισμός (ΕΕ) 2020/1108, της 20ής Ιουλίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2454 όσον αφορά τις ημερομηνίες εφαρμογής σε αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19 (ΕΕ L 244 της 29.7.2020, σ. 1) και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/1112 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2020, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/2026 όσον αφορά τις ημερομηνίες εφαρμογής σε αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19 (ΕΕ L 244 της 29.7.2020, σ. 9).

Όσον αφορά **τα εθνικά έργα**, ο προγραμματισμός και η πρόοδος που ανέφεραν τα κράτη μέλη δείχνουν, αφενός, καλύτερη κατάσταση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος για τα εθνικά συστήματα εισαγωγών, χωρίς πλέον να υπάρχουν ενδείξεις καθυστερήσεων αλλά, αφετέρου, όσον αφορά το εθνικό έργο για τις ΝΑ/ΓΑ, ΡΝ/ΓΠ και ΤΣ/ΠΕ, η κατάσταση επιδεινώνεται ελαφρώς. **Λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που αξιολογήθηκαν, η Επιτροπή προτίθεται να αυξήσει τη στήριξη προς τα κράτη μέλη** μέσω διαφόρων δράσεων. Δεδομένου ότι ορισμένα κράτη μέλη συνδέουν τις εθνικές τους δραστηριότητες με εκείνες που προγραμματίζονται στο πλαίσιο της έκδοσης 2 του ICS/ΣΕΕ 2, η Επιτροπή θα μελετήσει λεπτομερέστερα την εν λόγω απόκλιση των 2 μηνών στον προγραμματισμό. Θα παρακολουθεί τακτικότερα την πρόοδο, θα πραγματοποιεί διμερείς επαφές για την κατανόηση των προβλημάτων και θα απευθύνει επίσημες επιστολές στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη για τον μετριασμό των κινδύνων καθυστερήσεων. Εν τω μεταξύ, συνιστάται στα κράτη μέλη να συνεχίσουν και να επιταχύνουν περαιτέρω τις εντατικές τους προσπάθειες συνεργασίας για την υλοποίηση του έργου ΝΑ/ΓΑ, ΡΝ/ΓΠ, ΤΣ/ΠΕ και να ενώσουν τις δυνάμεις τους στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων. Η Επιτροπή συνεχίζει να παρέχει συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Τελωνεία» για την ομάδα εμπειρογνομόνων σχετικά με νέες προσεγγίσεις όσον αφορά την ανάπτυξη και τη λειτουργία των τελωνειακών συστημάτων ΤΠ (ETCIT). Σε τελική ανάλυση, η έγκαιρη υλοποίηση των εθνικών συνιστωσών παραμένει ευθύνη των κρατών μελών.

Όπως ανακοινώθηκε στην περσινή έκθεση, η **Επιτροπή ενέτεινε τη στήριξή της προς τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών συστημάτων** με τη θέσπιση καινοτόμων μηχανισμών ανάπτυξης και εγκατάστασης, με τη βελτίωση της προσέγγισης της διακυβέρνησης και με την παροχή διευρωπαϊκών προγραμμάτων συντονισμού και παρακολούθησης. Αυτά περιγράφονται με περισσότερες λεπτομέρειες κατωτέρω.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να χρησιμοποιεί **ευέλικτη προσέγγιση όσον αφορά την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ** προκειμένου να παρέχει και να επανεξετάζει την τεκμηρίωση των έργων και το λογισμικό εφαρμογών σε πιο διαχειρίσιμα επαναληπτικά μοντέλα ή δέσμες. Αυτό επιτρέπει την εφαρμογή ταχύτερων λύσεων και την πιο ισορροπημένη κατανομή του φόρτου εργασίας για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Η μέθοδος αυτή έχει πρωτοστατήσει στα έργα ΑΣΕ, ΝΜΣΔ – Φάση 5 και ICS/ΣΕΕ 2 και έγινε δεκτή με ικανοποίηση από τα κράτη μέλη και τους συναλλασσόμενους. Μετά το αίτημα για γενίκευση της προσέγγισης, χρησιμοποιήθηκε για άλλα έργα του ΕΤΚ, όπως τα έργα ΡοUS/AEK και CCI/KTE. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει θεσπίσει **μηχανισμό ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών** από την έναρξη των έργων, για τη βελτίωση της ποιότητας των προπαρασκευαστικών δραστηριοτήτων και την αποφυγή δυσκολιών σε σχέση με τη λήψη αποφάσεων και πρόσθετες απαιτήσεις σε μεταγενέστερα στάδια των έργων.

Η Επιτροπή χρησιμοποιεί **πίνακα ελέγχου για το πολυετές στρατηγικό σχέδιο για τα τελωνεία (MASP-C)** για την παρακολούθηση της προόδου και ως εργαλείο ενημέρωσης με σκοπό την καταγραφή της προόδου εφαρμογής του. Ως βάση αναφοράς για τα ορόσημα του πίνακα ελέγχου λαμβάνεται το MASP-C 2019 και το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2019. Ο πίνακας ελέγχου υποβάλλεται σε τριμηνιαία βάση στα κράτη μέλη (Ομάδα Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων) και στους οικονομικούς φορείς (Ομάδα Εμπορικών Επαφών) για σκοπούς ενημέρωσης και συντονισμού.

Σήμερα η Επιτροπή δεν παρακολουθεί απλώς την πρόοδο έναντι των βασικών οροσίων των έργων όπως αναφέρονται στο ΠΕ του ΕΤΚ και στο MASP-C, αλλά θέτει και νέα επιμέρους ενδιάμεσα ορόσημα ανά έργο (π.χ. ορόσημα βάσει των οποίων όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις δοκιμές συμμόρφωσης). Αυτή η στενή παρακολούθηση είναι αναγκαία προκειμένου να καταστεί διαχειρίσιμη η εγκατάσταση των

αποκεντρωμένων διευρωπαϊκών συστημάτων και να αποφευχθεί το πρόσθετο κόστος της παράλληλης λειτουργίας παλαιών και νέων συστημάτων σε περίπτωση εκτεταμένου χρονικού περιθωρίου εγκατάστασης.

Όσον αφορά την υλοποίηση του **προγράμματος ICS/ΣΕΕ 2**, η Επιτροπή συνέχισε τις «**διευρωπαϊκές δραστηριότητες συντονισμού**» του ICS/ΣΕΕ 2 καθ' όλη τη διάρκεια των ετών 2019 και 2020¹⁰. Οι εργασίες επικεντρώθηκαν στην υλοποίηση του ICS/ΣΕΕ 2 – Έκδοση 1 με σκοπό τη διευκόλυνση της επιχειρησιακής ετοιμότητας από την πλευρά των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών, των παρόχων υπηρεσιών ταχυμεταφορών και των ταχυδρομικών φορέων της ΕΕ από τις 15 Μαρτίου 2021.

Η Επιτροπή παρείχε στήριξη στις εθνικές διοικήσεις και στους οικονομικούς φορείς στις αναπτυξιακές τους δραστηριότητες μέσω σειράς δραστηριοτήτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν οι ακόλουθες:

- δημιουργία ειδικού φόρουμ και διοργάνωση ειδικών διαδικτυακών σεμιναρίων, υποστήριξη μέσω συχνών ερωτήσεων και διοργάνωση τακτικών συνεδριάσεων ολομέλειας για τον διευρωπαϊκό συντονισμό του ICS/ΣΕΕ 2 με τη συμμετοχή όλων των εθνικών εκπροσώπων διαχείρισης έργου και διαχείρισης κινδύνων του ICS/ΣΕΕ 2 από τα κράτη μέλη, μεμονωμένων οικονομικών φορέων, εμπορικών ενώσεων και διεθνών οργανισμών·
- στενή και συνεχή παρακολούθηση, προγραμματισμός εθνικών και εμπορικών σχεδίων έργων για τη διασφάλιση της ευθυγράμμισής τους με τον κεντρικό προγραμματισμό της Επιτροπής σε όλα τα σχετικά ορόσημα παράδοσης ΤΠ (εκστρατείες δοκιμών συμμόρφωσης, διατερματικές δοκιμές, δοκιμές προσομοίωσης πραγματικής λειτουργίας). Η προαναφερθείσα στήριξη εκτεινόταν από τη συνεχή υποστήριξη έως τον συντονισμό των δραστηριοτήτων δοκιμών συμμόρφωσης και την ενθάρρυνση των εθνικών διοικήσεων και των οικονομικών φορέων να συντονίσουν τα επιμέρους έργα τους·
- την προετοιμασία για την έναρξη εκστρατειών επικοινωνίας, με διάφορες δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν το 2020 και καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος ICS/ΣΕΕ 2, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ειδικού περιεχομένου για το πρόγραμμα ICS/ΣΕΕ 2 στην ιστοσελίδα της ΓΔ TAXUD·
- την κατάρτιση του εκπαιδευτικού υλικού που θα βασίζεται στη συλλογή της κοινής επιχειρησιακής καθοδήγησης ICS/ΣΕΕ 2 – Έκδοση 1.

Επιπλέον, η Επιτροπή δρομολόγησε στο τέλος του 2019 «**πρόγραμμα τριμηνιαίας παρακολούθησης εθνικών διοικήσεων**» για τα **διευρωπαϊκά συστήματα ΝΜΣΔ – Φάση 5 και ΑΣΕ** με βασικούς δείκτες επιδόσεων με στόχο την τακτική αξιολόγηση της προόδου και την έγκαιρη προειδοποίηση σε περίπτωση εμφάνισης προβλημάτων.

Ως συμπληρωματικό μέσο, η Επιτροπή θέσπισε επίσης για τα εν λόγω έργα «**πρόγραμμα συντονισμού εθνικών διοικήσεων**» με στόχο τη στήριξη των κρατών μελών στην ανάπτυξη και εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών τους για τα διευρωπαϊκά συστήματα. Αυτά τα προγράμματα θα βοηθήσουν στον συντονισμό της διαδικασίας μετάβασης στα συστήματα ΤΠ από το 2020 και μετά με ειδικό κέντρο εξυπηρέτησης, διαδικτυακά σεμινάρια, διμερείς επισκέψεις (όπου είναι δυνατόν), κατάρτιση, παρακολούθηση των δοκιμών συμμόρφωσης, υποβολή εκθέσεων προόδου ανά τρίμηνο, διαχείριση παροχής υπηρεσιών κ.λπ.

¹⁰ Το σκέλος των διευρωπαϊκών δραστηριοτήτων συντονισμού του ICS/ΣΕΕ 2, ως αναπόσπαστο στοιχείο του προγράμματος ICS/ΣΕΕ 2, δρομολογήθηκε το 2018.

Κατά τους πρώτους έξι μήνες εφαρμογής του προγράμματος, μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- όλες οι εθνικές διοικήσεις έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις του προγράμματος συντονισμού για το ΝΜΣΔ – Φάση 5 και το ΑΣΕ, παρέχοντας λεπτομερή εθνικά σχέδια έργων χρησιμοποιώντας τα προτεινόμενα υποδείγματα και αναφέροντας τυχόν αποκλίσεις από το σχέδιο που αποτελεί τη βάση αναφοράς τους·
- το συνολικό πρόγραμμα συντονισμού συζητήθηκε με όλες τις εθνικές διοικήσεις σε τέσσερις εικονικές και διά ζώσης συνεδριάσεις και έγινε δεκτό από την Ομάδα Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων (ECCG)·
- πραγματοποιήθηκαν τρεις διμερείς αποστολές και διεξήχθησαν έξι διμερή διαδικτυακά σεμινάρια με τις εθνικές διοικήσεις·
- η Επιτροπή υπέβαλε στην Ομάδα Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων και στην Ομάδα Τελωνειακής Πολιτικής (CPG) την παρούσα έκθεση που παρέχει την επισκόπηση των βασικών δεικτών επιδόσεων των συγκεντρωτικών εθνικών σχεδίων.

Τα αποτελέσματα αμφότερον των προγραμμάτων θεωρείται ότι θα συνεισφέρουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο και θα συνεχίσουν να αξιοποιούνται στις μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις προόδου. Θα παράσχουν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο για κάθε έργο και για κάθε κράτος μέλος.

5 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εν κατακλείδι, είναι προφανές ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη **αντιμετωπίζουν προκλήσεις** στην ολοκλήρωση της εγκατάστασης των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ εντός των σχετικών προθεσμιών. Από την αξιολόγηση της προόδου και των κινδύνων προκύπτει ότι οι προκλήσεις αυτές εντοπίζονται **κυρίως στα κράτη μέλη**. Τα κράτη μέλη αναφέρονται στην αβεβαιότητα όσον αφορά τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 σε πολλές άλλες υποχρεώσεις που πρέπει να υλοποιηθούν μέσω των τελωνειακών συστημάτων, σε ζητήματα πόρων στα κράτη μέλη, στην πολυπλοκότητα και τη διασυνδεσιμότητα των συστημάτων, καθώς και στην ανάγκη ομαλής μετάβασης από τα υφιστάμενα στα αναβαθμισμένα συστήματα, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπος στο εμπόριο. Η Επιτροπή δεσμεύεται να στηρίζει, να συντονίζει και να παρακολουθεί την πρόοδο των κρατών μελών πιο προσεκτικά και διεξοδικά κατά τα προσεχή έτη και να αναλάβει ορισμένες ειδικές δράσεις για να εξασφαλίσει την έγκαιρη υλοποίηση τόσο των εθνικών όσο και των διευρωπαϊκών συστημάτων.

Εντούτοις, είναι επίσης σαφές ότι **επιτυγχάνεται απτή πρόοδος**. **Μεγάλος αριθμός ηλεκτρονικών συστημάτων έχουν ήδη εγκατασταθεί και σήμερα είναι πλήρως λειτουργικά**.

Το έργο INF SP/ΠΕΚ εγκαταστάθηκε με επιτυχία φέτος και έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την οριστικοποίηση των τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών για τέσσερα και δύο έργα αντίστοιχα, την ολοκλήρωση δύο εκθέσεων επιχειρηματικής σκοπιμότητας και την προετοιμασία σημαντικών επικείμενων εκδόσεων.

Όπως προαναφέρθηκε, τα υπόλοιπα έργα έχουν κατά βάση δρομολογηθεί και προγραμματίζεται να ολοκληρωθούν σύμφωνα με τον προγραμματισμό των έργων όπως ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ. Στο διάγραμμα 4 κατωτέρω παρουσιάζεται συνοπτική επισκόπηση του προγραμματισμού και της προόδου.

